10

ZtetiM מקץ

וִיְהְّי מִקֹץ שִׁנָתַיִם יָמֵים וּפַּרְעָה חֹלֵם וְהְנָה עֹמְד עַל־הִיְאֹר:	1	After two years' time, Pharaoh dreamed that he was standing by the Nile,
עלת שֶבֶע פָּרוֹת יְפָּוֹת מִרְאָה וּבְרִיאָת בְּשֶׂר וַתּרְעֶינָה בָּאָחוּ: וְהַנָּה מִן־הִיְאֹר	2	when out of the Nile there came up seven cows, handsome and sturdy, and they grazed in the reed grass.
מראָה וְדָקוֹת בַּשֶׁר וְתָּצְּמִדְּנָה אָצְל הַפְּרָוֹת עַל־שַׁפְּת הַיְאָר: וְהַנֵּה שָבִע פָרָוֹת אָחַרּוֹת עַלְוֹת אַחֲבִיהָן מִךְהַיְאַר רְעָוֹת	3	But presently, seven other cows came up from the Nile close behind them, ugly and gaunt, and stood beside the cows on the bank of the Nile;
הַבְּשִׂר אָת שָׂבָע הַפָּרוֹת יְפָּת הַמֵּרְאָה וְהַבְּרִיאֵת וַיִּיקץ פַּרְעָה: וַתאַכְלְנָה הַפָּרוֹת רָעָוֹת הַמִּרְאֶה וְדַקֹּת	4	and the ugly gaunt cows ate up the seven handsome sturdy cows. And Pharaoh awoke.
שֿנֵית וְהָנָה וּ שָׁבֵע שֹבֵלִים עֹלֶוֹת בְקְנָה אֶחְד בְּרִיאָוֹת וְטֹבֵוֹת: וַיִּישֿן וָיַחְלָם	5	He fell asleep and dreamed a second time: Seven ears of grain, solid and healthy, grew on a single stalk.
וְהְנֵהֹ שָׁבַע שֹבֵלִים דָּקוֹת וּשְׁדוּפִּת קדֵים צֹמְחְוֹת אַחֲרֵיהָן:	6	But close behind them sprouted seven ears, thin and scorched by the east wind.
שֶבע הְשֶבֶּלִים הָבְּרִיאָוֹת וְהַמְּלְאֲוֹת וַיִּיקץ פַּרְעָה וְהַנָּה חֲלְוֹם: וַתְּבַלְעָנָה הַשֶּבֵלִים הָתִּלְוֹת אָת	7	And the thin ears swallowed up the seven solid and full ears. Then Pharaoh awoke: it was a dream!
וִיְסַבּּר פִּרְעָה לְהָם אֶת־חֲלֹמוֹ וְאֵירְפוֹתָר אוֹתְם לְפִרְעָה: רוּחוֹ וִיִשְׁלָח וַיִּקְרָא אֶת־כִּל־חַרְטַמַי מִצְרָיִם וְאֶת־כָל־חַכִּמִיה וַיְהִי בַבֹּקר וַתִּפְּעָם	8	Next morning, his spirit was agitated, and he sent for all the magician-priests of Egypt, and all its sages; and Pharaoh told them his dreams, but none could interpret them for Pharaoh.
שֶׁר הָמִשְלִים אֶת־פּרְעָה לַאמֵר אֶת־חֲטאַי אֲנִי מִזְכָיר היִוֹם: וַיְדַבֵּר	9	The chief cupbearer then spoke up and said to Pharaoh, "I must make mention today of my offenses.
וַיִּתֹּן אתֹי בְמִשְׁמֵר בָּיִת שַּׁר הַטְבָּחִים אֹתֹי וְאָת שָׁר הָאפִים: פּרְעָה קצָף על־עָבְדִיו	10	Once Pharaoh was angry with his servants, and placed me in custody in the house of the prefect,*prefect See note at 37.36. together with the chief baker.
חֵלָוֹם בְּלָיָלָה אֶחָד אֲנַי וָהֻוּא אֶישׁ כִּפִּתְרָוֹן חֲלֹמֵוֹ חַלְמְנוּ: וַנְּחַלְמָה	11	We had dreams the same night, he and I, each of us a dream with a meaning of its own.
הְטָבְּּחִים וַנְּסָפֶּרִלוּ וַצִּפְּתְרִלְנוּ אֶתִּ־חֲלֹמֹתְינוּ אָישׁ פַּחֲלֹמִוּ פָּתְר: וְשִׂם אוּנְנוּ נָער עבַרִי עָבֶד לְשִׁר	12	A Hebrew youth was there with us, a servant of the prefect; and when we told him our dreams, he interpreted them for us, telling each of the meaning of his dream.
וִיהָי כּאֲשֶׂר פַּתִר־לָנוּ כָּן הֹיֶה אֹתִי הַשִּׁיב על־כִנְּי וְאֹתְוֹ תַלָּה:	13	And as he interpreted for us, so it came to pass: I was restored to my post, and the other was impaled."
וִיְרִיצָהוּ מִּדְהַבֶּוֹר וִיְגַלָּח וִיְחַלֶּף שַׁמְלֹחֹיִיו וַיִּבְא אֶל־פִּרְּעָה: וִיִשְׁלָּח פִּרְעָה וַיִּקְרָא אֶת־יוֹסַף	14	Thereupon Pharaoh sent for Joseph, and he was rushed from the dungeon. He had his hair cut and changed his clothes, and he appeared before Pharaoh.

- ".garinsəm eti llət ot ei heard it said of you that for you to hear a dream dream, but no one can interpret it. Now I have
- אוי ינקף אוריפילום פרלעדי אַלו פינקה: אורשללם פרלעה "Mot II God" איריפילודי פאלה בילעדי אַלה"ם ינעָה אורשללם פרלעה: "לעך בילעדי אַלה"ם פרלעה: "ונען אורשללם פרלעה איריפילום פרלעה וועש
- was standing on the bank of the Nile,

seen their likes for ugliness in all the land of

- scrawny, ill-formed, and emaciated—never had I well-formed cows and grazed in the reed grass.
- seven cows, the sturdy ones;
- looked just as bad as before. And I awoke. not tell that they had consumed them, for they
- full and healthy, growing on a single stalk;
- shriveled, thin, and scorched by the east wind.
- S. מְלֵנה פִרְעָה אָת אָעִיעָר הְאָאַר הַאָּאַר הַעָּאַר הַעָּאַ בּיִנְיִל אַעָה הְנָּיר לְפִרְעָה: And Joseph said to Pharaoh, "Pharaoh's dreams ניאמָר הְיָאַל הְיָל הְאַבְיה מְשָׁה הְּנָּיר לְפִרְעָה: And Joseph said the same: Pharaoh has been told has an explanation for me." ears. I have told my magician-priests, but none
- what God is about to do.
- seven healthy ears are seven years; it is the same
- been shown what God is about to do. scorched by the east wind; they are seven years
- abundance in all the land of Egypt. אפאנס אופ אופאל אופאל אופאלה באַליא עליט באַלות שַׂבֶּע נָדֶלֶל בְּבֶלְ־אֶבֶץ בַּעָר עַבָּרָל בַּבָל בַבָּלְ
- forgotten. As the land is ravaged by famine, all the abundance in the land of Egypt will be 30 After them will come seven years of famine, and

- וּגְאַעֶּר פַּרְעָּי אָגְ-יִנְסָׁךְ חֲלָנִם חַלָּמִתִּי וּפֹּתָּר
- I ,msənb ym nI" ,dqəsol ot biss doshsada nədT كا ابترود فرنز پرخ دروף دِرَادُ بَرَدٍه بَرْدٍ بَرْدٍ لا الله إلى الله عنه الله عن

- انازيا مَرْحَمْ فَدُرْتِ كُلتادرِتٍ مَرْزِي كَاتَاتِدِتُهُا يَرْدِينَ الْدُمْرِينَ ינאָג נאָג וִנלַעִע שָּׁהָּ צָאַרנאָגעג כִּוּלָּנִי בַּלַלָ-אָלֵג מִאָב (אַבּי בַּאָר לָאַבלאָגעג כִּוּלָנִי בַּלַלָ-אָלֶג מָלָנִם לְלָבָּי
- את שבע הפרוח הבריאור: אחל מב הפליות הרקלות והראות עם הפליות הרקלות והראות עת שבע הפרוח הראשונות הבריאור: 20 And the seven lean and ugly cows ate up the first
- נעלאַנע אַגַ-עַעַלְּלָנָע וֹגָאַ יone could they had consumed them, one could trick הירבאי אֶל־קרְבֶּנְה וּמִרְאַיקוּ בַּתְּדְּלָה וָאִיקּץ:
- אָרוֹר מִלְאָת וִמֹלַאָה וֹ בַּמַלְאָר וִתְבָּלִי וִהְנָּה | שֶׁבֶלִי שֶׁבֶּלִים עֹלֶה בְּקָנָה אָרָד מִלְאָת וִמֹלַוֹה: In my other dream, I saw seven ears of grain,
- ears, בא Sayouted seven ears, בא שֶבֶע שֹבֶלים צְנָמָוֹת דָקוֹת שֶׁדָפָוֹת קרֵים צַמְקוֹת אַחֲרֵיקם:
- נעלכאן עמלכים ענעע אָת שֶׂבֶע הַשִּׁבֶּלִים הַעַבְּוֹת נְאִמֵּרֹ אֶל־הַחָּהָרָשׁ ears swallowed the seven healthy P.S. אָת שֶׂבֶע הַשִּׁבֶלִים הַעַבְּוֹת נָאִמַרֹ אֶל־הַחָּהַרָשָׁהַ יְּצְיִיּרְ הָנִיּרָ לִיּ:
- שְּבַע פַּרְת הַמִּבְת שְבַע שָׂנִים

- וְבַּלְתוּ מִּלָּג מִלֹּג נַגַּדְ אַנִוֹנַגַּנְוֹן

ַנְלְאֵינִנְדָּע װְאַדְּלָץ בְּנָדֶּלְ װִאָּדְלָּ בְּאָרֶץ נִּוּלֶּבְ װְנְּאָב וּוְוּוְאַ אַוּוְרֵי בֶּן כְּּרְ בְּנְוּ וּוְּאַ בּוְאוּ	31	because of the famine thereafter, for it will be very severe.
פּעְמֵיִם כִּינְכָון הַדָּבָר מִעָּם הְאֱלֹחִים וּמְמַהֶּר הְאֱלֹחִים לְעֲשֹׁתְוּ: וְעָל הְשַׁנָוֹת הַחֲלָוֹם אֶלִיפִּרְעָה	32	As for Pharaoh having had the same dream twice, it means that the matter has been determined by God, and that God will soon carry it out.
ּוְעָתָהֹ יֵרָא פַּרְעָׂה אִישׁ נָבַוֹן וְתָכֶם וִישֹׁיתָהוּ על־אָרֶץ מִצְרָיִם:	33	"Accordingly, let Pharaoh find someone*someone Lit. "a participant whose involvement defines the (proposed) situation." See the Dictionary under 'ish. who's discerning and wise, whom you can set over the land of Egypt.
פַּקרָים בְּשָׁבָע שׁנֶּי הַשַּׁבָּע: יָצֶשָׂה פַּרְעָה וַיִּפָּקר	34	And let Pharaoh take steps to appoint overseers over the land, and organize*organize Others "take a fifth part of"; meaning of Heb. uncertain. the land of Egypt in the seven years of plenty.
הַבְּאָת הָאֶלֶה וְיָצְבַּרְנִיבְּר תָּחַת יִדִּיפַרְעָה אָכֶל בֶּעָרִים וְשִׁמְרוּ: וְיִקבְצֹּוּ אֶת יכָל־אֹכֶל הַשַּׁנִים הַטֹּבּוֹת	35	Let all the food of these good years that are coming be gathered, and let the grain be collected under Pharaoh's authority as food to be stored in the cities.
שנֵי הָרְעָב אֲשֶׂר תּהְיֶּין בְּאֶרֶץ מִצְרֵיִם וְלְא־תִּכְּרֶת הַאְרֶץ בִּרְעָב: וְהִיָּה הָאָכָל לְפִקּדוֹן לָאָרֶץ לְשָׂבַּע	36	Let that food be a reserve for the land for the seven years of famine which will come upon the land of Egypt, so that the land may not perish in the famine."
וַיִּיטָב הַדָּבֶר בְּעִינֵי פַרְעֻה וּבְעִינֵי כָּל־עֲבִדְיו:	37	The plan pleased Pharaoh and all his courtiers.
וַנְאמֶר פּרָעָה אֶל־צָבדִיו הַנִּמְצָא כּוָה אִֿישׁ אֲשֶׂר רְוּחַ אֱלֹהְים בְּוּ	38	And Pharaoh said to his courtiers, "Could we find another like him—a man with the divine spirit?"
אחָבִּי חוֹדִיע אֱלֹהָים אוֹתְךָ אֶת־כָּל־זְאת אַיִדְנָבְוֹן וְתַכְם כְּמִוֹךְ: וַיְּאמָר פַּרְעה אָל־יופֹף	39	So Pharaoh said to Joseph, "Since God has made all this known to you, there is none so discerning and wise as you.
תהיָה עליבִיתֹּי וְעליפִיךְ יִשַּק כְּלֹיעמֵי רֶק הַכִּסְא אֶנְהָּל ממַהְ: אַתָּה	40	You shall be in charge of my court, and by your command shall all my people be directed,*be directed Others "order themselves" or "pay

homage"; meaning of Heb. yishshaq uncertain. only with respect to the throne shall I be

Pharaoh put it on Joseph's hand; and he had him dressed in robes of fine linen, and put a gold

superior to you."

chain about his neck.

charge of all the land of Egypt."

על כל־אַרץ מצרים: 14 Pharaoh further said to Joseph, "See, I put you in

על־יָד יוֹסֶף וַיַלְבָּשׁ אֹתוֹ בַּגְדֵי־שֵׁשׁ וַיָשֶׁם רְבֶּד הַזָּהְב עָל־צַוָּארְוֹ: 42 And removing his signet ring from his hand,

וַיָּסֵר פַרְעָרה אֶת־טַבַּעְתוּ מֵעְל יָדֹוֹ וַיִּתְּן אֹתְהֹ

הוא מאָד: קי־כָבֶד הָוּא אַחֲרֵי־כֵן כִּי־כָבֶד הָוּא מִּאְדָ: זוּ הַשָּׁבְעֹ בָּאָרֶץ מִפְנֵי הָרָעָב הַהָּוּא

- 12 He searched, beginning with the oldest and ending with the youngest; and the goblet turned וַיִּחַפַּשׁ up in Benjamin's bag.
- בּה הָעִירָה: זְיָשֶבּוּ הָעִירָה: 13 At this they rent their clothes. Each reloaded his pack animal, and they returned to the city.
- יהוּדָה וּאָחָיוֹ בִּיתָה יוֹלַף וְהָוּא עוֹדֶנּוּ שַׁם וַיִּפְלְּוּ לְפָנָיו אָרְצִה: 14 When Judah and his brothers reentered the house of Joseph, who was still there, they threw themselves on the ground before him.
- יַנְחָשׁ אִישׂ אֲשֶׂר כָּמְנְי: Joseph said to them, "What is this deed that you have done? Do you not know that a man like me ויאמר להם יוסף מה־המעשה הזה practices divination?"
- :הְנָנוּ עֲבָדִים לְאדֹלִי גַּם־אֲנֶּחְנוּ גָּם אֲשֶׂר־נִמְצָא הַנְּבִיעָ בִּיְדִוֹ לָאֹדנִי מַה־נִּדְבַר וּמַה־נִּצְטַהֶּק הָאֱלֹהִים מַצְאֹ אֶתֹ־עְוַן עֲבָלֶידָ וַיִּאמֵר יִהוּדָה מַה־נֹאמַר
 - How can we plead, how can we prove our innocence? God has uncovered the crime of your servants. Here we are, then, slaves of my lord, the rest of us as much as he in whose possession the goblet was found."
- וַלֹּאמֶר חָלֶילָה לִי מֵעֲשׁוֹת זָאת הְאִישׁ אֲשׁר נִמְצָאׁ הַנְּבִיע
- ביבום אַל־אַבִיכֶם: 17 But he replied, "Far be it from me to act thus! Only the one in whose possession the goblet was found shall be my slave; the rest of you go back in peace to your father."

- Thus he placed him over all the land of Egypt. from an Egyptian word of unknown meaning. though from Heb. barakh "to kneel"; perhaps "Abrek!"*Abrek Others "Bow the knee," as second-in-command, and they cried before him,
- all the land of Egypt." without you, no one shall lift up hand or foot in
- charge of the land of Egypt.— Poti-phera, priest of On. Thus Joseph emerged in and he gave him for a wife Asenath daughter of for "God speaks; he lives," or "creator of life." Zaphenath-paneah;*Zaphenath-paneah Egyptian
- the land of Egypt. Pharach's presence, Joseph traveled through all service of Pharaoh king of Egypt.—Leaving
- אָלָן בְשֶׂבֶע שְׁנִי הַשְׁבֶע לִקְבִּעִים: אַ During the seven years of plenty, the land produced in abundance.
- city the grain of the fields around it. and stored the grain in the cities; he put in each "the seven years that were in the land of Egypt." years that the land of Egypt was enjoying Lit. that the land of Egypt was enjoying,*the seven ינינוֹבְאַכֶּל מָבְּרִי יַאָּמֶל עָבְּיִבְיִינִינִי סְּאָבֶל אָבֶרִי חָאָבֶל אָבָרִי יַאָמֶל עָבְרִיבְינָינִי יִנְיוֹן בְּיַרְיַבָּינִי אָבָּאַ בְּיַבְיִינִינִיי: אַבּאַ אָבָל אָבָרִיבָּינָ אָבָל אָבָרִיבָּינָ יִיּאָבָל בּיַרְיַבָּינִי אַבָּאַ בּאָבָּאַ אַבָּאַ בּאָבָּאַ אַבָּאַ בּאָבָאַ אָבָּאָ בּאָבָאַ אַבָּאָר אַבָּאָר בּאָבָאָ אַבּאָב בּאָבָאָ אָבָאָר בּאָבָאָר בּאָבָאָר אָבָאָר בּאָבָאָר בּאָבייים בּאָבָאָר בּאָבאָ
- ceased to measure it, for it could not be quantity, like the sands of the sea, until he איז עקפֿר פייאָין עספּף בּרְר בְּחָלֵל הַיָּם הַרְבָּר מְאַר עָרָ בִּירָהָ אַרָ לְּסְפָּר בּייאָין מִסְפָּר. פֿייאָין אַפּראַ פֿאַ אַר אַיר אַיר אַר אַ אַר אַניים הרבָה מאַר עלאַר עָר בִּייחָדֶל לְסָפָּר בִּייאָין מִסְפָּר.
- of Poti-phera, priest of On, bore to him. the father of two sons, whom Asenath daughter
- parental home." (Menashsheh). completely my hardship and my Heb. nashshani, connected with "Manasseh" "God has made me forget*has made me forget
- land of my affliction." Heb. hiphrani, connected with "Ephraim." in the "God has made me fertile*has made me fertile
- Egypt enjoyed came to an end, און בא (הקללינה שלנע מעני השלגע אישר הייה בארור בא ההקלינה שלנע שני השלגע אישר הייה באָרֶץ מצִרְיִם:

- נגעלב אַעָוּ בְּמִעְלֶבָּבָע הַמִּמְנִינִי אַלוּרִילוּ אָלוּרְ אָלוּרָ אָלוּ אַלוּ אַלוּ אַלוּ אַלוּ אַל בּלּ־אֶרֶץ בּאַ אַשֶּרִי־לוּ נִיקּרָיִאָּי לְפָנָיוּ אַבְרָרָ וָנְתָּוּן אַלוּ אָלוּ עָל בִּלּ־אֶרֶץ בּאַ אַשְּרָי אַנּי אַבּיבוּלוּ Of his
- וֹגְאַעֹּג פּגֹעַּ אַגַיינּסָף אַנִּי פּרִעָּה ata Joseby, "I am Pharaoh; yet און att Train sign (to Joseby). Train sign of a pharaoh; אפנ
- וִיקְלָא פַּרְעָה שַם־יּוֹסַף צָפְנָת פַּעְנֶתוֹ וֹיִמֶּן־לְוְ אֵמְ־אַסְלְתְ בַּתִּ־פָּוֹמִי פָּרָעִ*)בספרי תימן פוֹמִיפָּרַע בתיבה אחת (כהן אן לאשה ויצע איוסף gave Joseph the name בתיבה אחת (בהן אן לאשה ויצע יוסף על־אֶרֶץ מצָרָיִם:
- וֹגוִסֹבְ בּוֹבתֹּגְתַּגִּם תַּלְיִו בֹאַמֹבְוָ צִפֹּלֹגְ פַּבֹאַנִי αζίλακτοι μος κυρίστος της μος μος της μος μος της μος μος της καταίτα λος μος ενίστες τhe contered the

וּיִּצְרַ יוֹסָף

- נגלקא אַני-כַּלְ-אַכַּלְ ו מַּבַעַ מַנְיִם אַמַּר הַיִּיְ בַּאַבָּא עִגַּיִנִים
- גَלְּבְ חִלֹּג כֹּלְגִם כֹּמִבֶּם עַּבֹנְא חִלְּע עַבַּלְבַ אַחֶּב גַּלְבַעַ-בְּןָ אַסְלָע ου Βετοιε της γευμία Είναι ο Τουσία, ατό Τουσία, ατό Τουσία ο Του
- ניקרא יוֹפֶף אָת־שָׂם "Bringsmean, Manassech, Manassech, Bei הַבְּבָלוֹר בְנִשְׂהִי אֱלֹהִיםׁ אֶת־כָּל־עֲבַלִי וְאֶת כָּל־בָּית אָבִי
- אפקיים בי דופרני אַלדוִים באָרֶץ עָנְיִי: S2 אָתו שָׁם הַשַּנִי קרָא אָפְרָיִם בִּיִּדוִפְּרָנִי אֵלדִיִּם בְּאָרֶץ עָנְיִי:

- looked at one another in astonishment. youngest in the order of his youth, the men oldest in the order of his seniority to the אָל־רַעָרוּר וָהַצְּעָליר הַצְּעָרָהָ from the seated by his direction, from the
- their fill with him. "five." times that of anyone else. And they drank Benjamin's portion was several*several Lit. table; but table; but tom his table; but toms were served them from his table; but
 - تتطِّحُهُ ذِوْرُءًا لِنَحْدِدٍ

\mathcal{V}

- mouth of his bag. can carry, and put each one's money in the "Fill the men's bags with food, as much as they
- the rations." And he did as Joseph told him. the youngest one, together with his money for To gad ait of the mouth of the bag of the bag of the pairt right אַשֶּׁר דִּבֶּר: אַמְהָדִּהָן יַאָת בֶּמֶף שִׁבְרֶרְ וֹלְּשֶׁ בִּרְבֶר יוֹמֶף אֲשֶּׁר דִבֶּר:
- sent off with their pack animals. אפר men were הקלקר אֶוֹר וְהָאֲנְשֶׂיִם שַׂלְּחֹר הַמָה וֹתֲמֹר וֹתְמֹר וֹתְמֹר הַמָּה . With the first light of morning, the men were
- say to them, 'Why did you repay good with evil? after those men! And when you overtake them, when Joseph said to his house steward, "Up, go riți ប្រកួប ក្រុក កុរុក កុរុក កុរុក កុរុក កុរុក្រុក កុរុក្រុក្កកុរុក្កកុរុក្កកុរុក្កកុរុក្កកុរុក្កកុរុក្កកុរុក
- wicked thing for you to do!" and which he uses for divination. It was a בוניבעום אָשָׁר עַשָּׁה אַשָּׁר עָשָׁר אָדילי בוֹ וָלֹלְי הַיוֹם שָּׁרָה שָׁרוֹ שָׁה עָשָׁר אָדילי בוֹ וְלַלְי

anything of the kind! such things? Far be it from your servants to do

- silver or gold from your master's house! of our bags. How then could we have stolen any Canaan the money that we found in the mouths יבוֹנוֹ וַאָב וֹלַגוֹן בוֹלָגוֹ בוֹלָגוֹ וַאָבוֹן בוֹלֹגוֹ וַאָבוֹן. אוֹנוֹנו: אַב אַבְגוֹן בוֹלָגוֹ בוֹלָגוֹן בוֹלָגוּ אַבוּלַאוֹ וַבוֹלַגוּ אַבוּלוּאַ אוֹן וַיִּבוֹי
- die; the rest of us, moreover, shall become slaves
- be my slave; but the rest of you shall go free." right, only the one with whom it is found shall 10 He replied, "Although what you are proposing is 10 He replied, "Although what you are proposing is
- ground, and each one opened his bag. :រុប់ប៉េប៉េង ក្រះវ៉ុន រ៉ុប់ប៉ុស្តែរប៉ុស្តែរប៉ុស្តែ ក្រុង រុប្ប័ប្រ ប្រ នេះ So ésch one hastened to lower his bag to the

- נִיְצֵּׁו אֶת־אֲשֶׂר עֶל־בֵּיתוֹ לֵאמוֹ מַלֵּא אֶת־אַמִּתְּוֹתְ הַאָּנָשִׁים אָב נסווסן se ateward as follows, באַלַל קאַשֶּׁר יִנִּלְלָן שְׁאָר וְשָׁיִם בֶּקָרָה אָלִיתַ הָפֶּי
- וֹאַעַ-זִּדְיִּלְּיִ זְּבְיִּעְ הַבְּלֶםֶךְ תַּשִׁים בְּפִּי

נَرْشُم מַשִּׂאָנו מַאַּנו פַּנִּיוֹ אֲלַבֶּוֹם נַעַּנֶב

- ניִּם ג'לאנ א'נגעלגג' ג'א ע'נ'ג'ג'ן ג'נוסט א'מ'ג ג'אמוֹנ מג פֿגיקנ לנס נ'ג'ט א'נוֹנ'ג ע'א'נמוֹנס א'ניג' ביריי איניג' א'ניג' ביריי איניג' איניג' ע'א'נמוֹניג מילוני.
- בוֹלְנִא זְב אֹמוֶֹר
- יוֹמַהְנָם נִגָּבַלָּה אָטרַ sboke those words to He overtook them and spoke those words to
- נֹגַאִעֹבוֹנִ אַבְּגוּ בְּעַבוּ יאלי הדָלִילָה לַלְבֶּלֶירֶ הַעְשְׁשׁי, "And they said to him, "Why does my lord say" אָרלי הַדְּבֶר יוּה:
- על כְּמַב אַתַּוֹב עַגָּאַנוּ בִפַּי אַעִעִּילְנִינִי הַשְּׁיַבְנִינִי
- אַלְהָ יַמְצָּלָי אָלָהָ בָּנָסָת אָלָהָ בּנָסָת אָלָהָ בּנָסָת אָלָהָ בּנָסָת אָלָה בּנָסָת אָלָה בּנָסָת אָלַה בּנָסָת אָלָה בּנָסָת אָל בּנָסָת אָלָה בּנָסָת אָלְה בּנָסָת אָלְה בּנָסָת אָלְה בּנִסְת אָלְה בּנִילְיה בּנִילְיה בּנִית אָלְה בּנִילְיה בּנִיל בּנְיה בּנִילְיה בּנִילְיה בּנִילְיה בּנִילְיה בּנִילְיה בּנִיל בּנְיה בּנִילְיה בּנִילְיה בּנִילְיה בּנִילְיה בּנִילְיה בּנִיל בּנְילְיה בּנִילְיה בּנִילְיה בּנִילְיה בּנִילְיה בּנִילְיה בּנִיל בּנְילְיה בּנִילְיה בּנְיל בּנְיה בּנְיל בּנְילְיה בּנִיל בּנִיל בּנְיל בּנְיל בּנְיל בּנְיל בּנְיל בּנְיל בּנְיל בּנְיל בּנִיל בּנְיל בּנְיל בּנְיל בּנְיל בּנְיל בּנְיל בּנְיל בּנְיל בּנְיל בּינִיל בּינִיל בּינִיל בּינוֹים בּינִיל בּינוֹים בּיניים בּיניים בּייב בּיניים בּיניים בּיניים בּיניים בּיניים בּיניים בּינים בּיניים בּינים בּיניים בּיניים
- נגאמג וּם-מַנוּׁנו כֹנוֹלִנִיכֹם
- أذٰلاَلاَلِه

- וַתַחַלֵּינָה שַבַע שנֵי הַרַעב לַבוֹא כַאַשֵּׁר אַמֵּר
- יוסף וַיָּהִי רָעַבֹּ בְּכַל־הָאַרֶצוֹת וֹבְּכַל־הָאָרָץ מַצְרֵיִם הַיָּה לְחָם: 54 and the seven years of famine set in, just as Joseph had foretold. There was famine in all lands, but throughout the land of Egypt there was bread.
- ותרעב כל־אַרֵץ מִצְרִים וַיִּצְעָק הַעָם אֵל־פַּרִעה לַלַּחָם וַיֹּאמֵר
- בר הַעשׁוּ: 55 And when all the land of Egypt felt the hunger, the people cried out to Pharaoh for bread; and Pharaoh said to all the Egyptians, "Go to Joseph; whatever he tells you, you shall do."-
- בּהֶל וַיִשְבָּר לְמִצְרִים וַיֶּחָזֶק הָרְעָב בְּאָרֶץ מִצְרִים: 56 Accordingly, when the famine became severe in והַרָעָב הַיָּה עַל כַּל־פַנֵי הַאָרֵץ וַיִּפַתַּח יוֹסֵף
 - the land of Egypt, Joseph laid open all that was within, and rationed out grain to the Egyptians. The famine, however, spread over the whole world.
 - ים הָרְעָב בְּכָל־הָאָרֶץ: So all the world came to Joseph in Egypt to וָכַל־הָאַׂבֵץׂ
 - procure rations, for the famine had become severe throughout the world.

- 1 יַעַקֹב כַּי יֵש־שַבֶר בַּמַצַרִים וַיָּאמֵר יַעַקב לְבַנִיו לְמַה תִתְרָאוּ:
- When Jacob saw that there were food rations to be had in Egypt, he*he Lit, "Iacob," said to his sons, "Why do you keep looking at one another?
- ויאמר הנה שמעתי כי
- יש־שַׂבֶּר בְּמַצְרָיִם רְדִּישׁמָה וְשַׁבְּרוּיִלְנוּ מְשׁם וְנָחְיֵה וְלָא נְמֵוֹת: 2 Now I hear," he went on, "that there are rations to be had in Egypt. Go down and procure rations for us there, that we may live and not die."

 - : זֵיֵרְהָוּ אֲחַיִ־יוֹסֶף עֲשִׂרָה לִּשְׁבֵּר בָּר מִמְצְרָיָם: 3 So ten of Joseph's brothers went down to get grain rations in Egypt;
- : אַמִי יוֹלֵף לא־שַלָּח יַעֲקֹב אֶת־אֶחְיוֹ כִּי אָלַר פֶּן־יִקרָאֶנוּ אָסוֹן:
- for Jacob did not send Joseph's brother Benjamin with his brothers, since he feared that he might meet with disaster.
- ים בּנֶי יִשׂרָאֵל לִשׂבֶּר בִּתְוֹךְ הַבְּאִים כִּי־הַיָּה הְרָעָב בְּאֶרֶץ כְּנָעְן: 5 Thus the sons of Israel were among those who
 - came to procure rations, for the famine extended to the land of Canaan.
- לכל־עם הארץ ויב'או אחי יוסף וישתחוו־לו אפים ארצה: וִיוֹסַף הִוּא הַשַּׁלִּיט עַל־הַאַרֵץ הִוּא הַמַשׁבִּיר
- Now Joseph was the vizier of the land; it was he who dispensed rations to all the people of the land. And Joseph's brothers came and bowed low to him, with their faces to the ground.
- . זיאמר אלהם מאין באתם ויאמרו מארץ כנען לשבר־אכל: וַיִּרָא יוֹסַף אַת־אַחִיו וַיַּכַרָם וַיִּתנַכֵּר אַלִיהֵם וַיִּדְבַּר אִתם קשות
 - When Joseph saw his brothers, he recognized them; but he acted like a stranger toward them and spoke harshly to them. He asked them, "Where do you come from?" And they said. "From the land of Canaan, to procure food."
 - 8 ויכר יוסף את־אחיו והם לא הכתהו:
- For though Joseph recognized his brothers, they did not recognize him.

- יור בית לשבר אכל: 20 "If you please, my lord," they said, "we came down once before to procure food.
- ויהי כי־באנו אל־המלון ונפתחה את־אמתחתינו והנה
- בינו: פסף־אִישׁ בּפִי אַמְתְּחָתוֹ כְּסְפֵנוּ בִּמְשֶׁקְלוּ וְנַשֶּׁב אֹתוֹ בְּיִדְנוֹ: But when we arrived at the night encampment and opened our bags, there was each one's money in the mouth of his bag, our money in full.*in full Lit. "by its weight." So we have brought it back with us.
- 22 בַיָדֵנוּ לְשַבַּר־אָכֵל לָא יָדַענוּ מִי־שַם כַּסְפַנוּ בַּאַמַתְחֹתֵינוּ: וכסף אחר הורדנו
 - And we have brought down with us other money to procure food. We do not know who put the money in our bags."
- 23 באמתחתילם כספכם בא אלי ויוצא אלהם את־שמעון: שַׁלוֹם לָכֵם אַל־תִּירָאוֹ אֱלֹהֵיכֶּם וַאלֹהֶי אֲבִיכֶם נָתַן לְכָם מִטְמוֹן וּלּאמר
- He replied, "All is well with you; do not be afraid. Your God, the God of your father's [house], must have put treasure in your bags for you. I got your payment." And he brought out Simeon to them.
- ביתה יוסף וַיְּתוֹ מספוֹא לְחָמֹרִיהִם: 24 Then the steward brought the men into Joseph's ויבא האיש את־האנשים
 - house; he gave them water to bathe their feet, and he provided feed for their asses.
 - ויכינו את־המנחה
 - : ער בוא יוסף בצהרים כי שמעו כי־שם יאכלו לחם: 25 They laid out their gifts to await Joseph's arrival at noon, for they had heard that they were to dine there.
- 26 וַיַבִיאוּ לֵוֹ אֵת־הַמִנִחָה אֲשֶׂר־בִּיָדָם הַבְּיְתָה וַיִשְׂתַחֲווּ־לְוֹ אָרְצָה: ויבא יוסף הביתה
 - When Joseph came home, they presented to him the gifts that they had brought with them into the house, bowing low before him to the ground. He greeted them, and he said, "How is your aged
- 27 לשלום וַיֹּאמֵר הַשַלֵּוֹם אֲבִיכֶם הַזָּקן אֲשֵר אֲמַרְתַּם הַעוֹדֵנוּ חַיִּ: וַיִשֹאַל לַהֵּם
- father of whom you spoke? Is he still in good health?" 28 שלום לעבדר לאבינו עודנו חי ויקדו)וישתחו(]וישתחוו[: They replied, "It is well with your servant our
- father; he is still in good health." And they bowed and made obeisance.
- וַישָא עִינִיו וַיַּרְא אַת־בִּנִימֵין אַחִיוֹ בֵּן־אָמוֹ וַיֹּאמֵר
- בוָרָ בְּנְי: בּרָי יְחְנֶךְ בְּנְי: Looking about, he saw his brother Benjamin, his mother's son, and asked, "Is this your youngest brother of whom you spoke to me?" And he went on, "May God be gracious to you, my boy."
 - 30 רַחַמִיוֹ אֱל־אַחִיו וַיִּבַקָשׁ לְבַכָּוֹת וַיָּבָא הַחַדְרָה וַיָּבַךָּ שַׁמַה: וַיְמַהֶּר יוֹסֵף כִי־נִכְמְרָוּ
 - With that, Joseph hurried out, for he was overcome with feeling toward his brother and was on the verge of tears; he went into a room and wept there.

 - ימימוּ לְחַם: Then he washed his face, reappeared, and—now in control of himself—gave the order, "Serve the meal."
- 32 המצרים לאכל את־העברים לחם כי־תועבה הוא למצרים: לבהו ולהם לבהם ולמצרים האכלים אתו לבהם כי לא יוכלון וישימו לו
- They served him by himself, and them by themselves, and the Egyptians who ate with him by themselves; for the Egyptians could not dine with the Hebrews, since that would be abhorrent to the Egyptians.

- have come to see the land in its nakedness." them, Joseph said to them, "You are spies, you Recalling the dreams that he had dreamed about
- servants have come to procure food. ישסע , אווא סיד it האכן יווא ארגי ועבר אבליו לא אַרגִי ועבר אַכליו לא אַרגִי ועבר אַכליו לאי לשוּבָר־אַכָל:
- being honest; your servants have never been
- אס איאר האָרָץ קאקם לרִאָרוּר אַ And he said to them, "No, you have come to see the land in its nakedness!"
- with our father, and one is no more." land of Canaan; the youngest, however, is now twelve brothers, sons of a certain man in the
- you: You are spies!
- shall not depart from this place! youngest brother comes here, by Pharaoh, you
- you. Else, by Pharaoh, you are nothing but may be put to the test whether there is truth in the rest of you remain confined, that your words י הבְרַיִּלֶם הַאֶּמֶר אַהָּלָם הָאַם־לֹאָם פֿר סיפ ore tone of you go and bring your brother, while
- three days. To And he confined them in the guardhouse for בּנֶּאֶלְן־ אֹהָם אֶל־רִמִשְׁמָר שֶׁלְשֶׂה יָמִים:
- and you shall live, for I fear God. Do this "Do this aid to them, "Do this third day Joseph said to them, "Do this "Do this "Do this "חיז יוקלי יוקי אָת־דָאָלַלַיִים אָנֶי יָרֶא:
- starving households; of you go and take home rations for your be held in your place of detention, while the rest
- may not die." And they did accordingly. that your words may be verified and that you
- come upon us." pleaded with us. That is why this distress has looked on at his anguish, yet paid no heed as he punished on account of our brother, because we
- paid no heed. Now comes the reckoning for his Then Reuben spoke up and said to them, "Did I" באלון יקאי בֶּלֶר וְלָאִ שֶׁמִמֶּהָם וְנִם־דָּמִוֹ הַנָּה וְדָרְםִי. באלוי היא אַלְרָהִיּ אַלְיבֶר בּיִרְשׁ: "Then Reuben spoke up and said to the boy"? But you וְלַלְילְהִילְהַלְיבְּלִיהְי בְּאַלִר הַבְּלְרִייִי אַלְיבֶר בּיִרְלִיי.

- נּיִּזְכָּר יִּוֹמֶלְ אָת הַהַלְמְוָת אֲשָּׂר הַלָּם לָהַם וֹגְאמֶר אַבְעַםְ מִנִיּלְיִם אַעָּם בְנִאָּנִע אָעַ־עָּבוֹנָע בַּאַנֶם:
- איה איש הmam emae, of the same man; we are all of us sons of the same man; we are
- וַיּאמִרוּ שְׁנָים עַשָּׁר עֲבַדֶּיךְ אַחִים | אֲנָחְנוּ בְּנֶי אִישֹ־אֶחָר אָרָץ בָנָען וְהִנָּה הַקִּלוֹן אֶת־אַבְינוּ הַיִּלוֹם וְהָאֶתוְד אַינֶנוּ: אַת לְאַבָּין בְּעָען וְהִנָּה הַקְלוֹן אֶת־אַבְינוּ הַיִּלֹם וְהָאֶתוְד אַינֶנוּ: And they replied, "We your servants were
- But Joseph said to them, "It is just as I have told שוני sight are I have told sight sig
- בוֹאַע עבּבוֹנוּ ייי פּרִילִי אַ אָרִי בָּנִיאַ אַרִייִּכָם הַקּקוֹ הָיָּה By this you shall be put to the test: unless your
- תַּלְעִוּ עִכּּם אַעַוֹּ וְגִלַּע אַע-אַעִגַּכֶם וֹאַעַּם עַאַסֹּנְוּ וֹגַּבַּעוֹנִי

- אִם־כַנִים אַתָּם אֲחִיכָם אֶחִי To It you are being honest, let one of you brothers. פו יאָקר בְּבָית מִשְׂמִרְכֶם וְאָהָם לְּכָּר הַבֹּיִא שֶׁבֶר רַעֶּבָרוֹן
- י אקלי וִיאָמְנָי דַבְרַיקֶם וְלָא הְמָלְיוֹדָ אָסָ but you must bring me your youngest brother, "קבייקף וֹדְקָרִיקֶם וְלָא
- ניאמ"וי איש אל־אָרויו ا كُلْرَادٍ الْأَمْرَادِ اللَّهُ لِللَّهُ اللَّهُ اللَّا اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللّلَّا اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّا اللَّا اللَّهُ اللَّا اللَّا اللَّهُ اللَّا اللَّا لَاللَّا الللَّا الللَّا الللَّا الللَّهُ الللَّا الللَّا الللَّا الللَّا ארוים איף Alas, we are being. They said to one another, "Alas, we are being" דו דוק קון אַלינוּ וְלָאַה אָלִינוּ הַצָּיְה הַדְּאָה:

- before you forever. and set him before you, I shall stand guilty responsible: if I do not bring him back to you
- we had not dawdled." די קי לולא התמהקהור קיי קור פון Por we could have been there and back twice if
- some honey, gum, ladanum, pistachio nuts, and down as a gift for the man—some balm and of the land in your baggage, and carry them be so, do this: take some of the choice products it must און ", Then their father Israel said to them, "It לאִישׁ מִנְחָה הַלָּמִ צְּרִייִּ וּמִעָּם דְּבָשׁת וָלִמ בְּמַנִים וּשִׂקָרִיִם:
- the mouths of your bags; perhaps it was a pack with you the money that was replaced in
- בן נאָנריאַרוּ אָל-האָליילם: Take your brother too; and go back at once to the
- am to be bereaved, I shall be bereaved." toward you, that he may release to you your other brother, as well as Benjamin. As for me, if I אָלַן אָלָב אָלוּג וֹאָלוּ בּלִגִּלנוּגוֹ אָלָג בֹאָמָּנ מַלְצָנִיג מַבְּלְנִיג בַּאָמָנ מַבַּעָנוּג מַבַּלְנוּג מַבָּלנוּג מַבָּלְנוּג מַבָּלנוּג מַבָּלנוּג מַבָּלנוּג מַבָּלנוּג מַבַּלנוּג מַבַּלנוּג מַבַּלנוּג מַבָּלנוּג מַבַּלנוּג מַבָּלנוּג מַבַּלנוּג מַבַּלנוּג מַבַּלנוּג מַבּלנוּג מַבַּלנוּג מַבָּלנוּג מַבָּלנוּג מַבָּלנוּג מַבַּלנוּג מַבָּלנוּג מַבָּלנוּג מַבָּלנוּג מַבְּלנוּג מַבְיבּילנוּג מַבְּילנוּג מַבְּלנוּג מַבְּלנוּג מַבְּלנוּג מַבְּבּלנוּג מַבְּיבּלנוּג מַבְּיבּלנוּג מַבְּיבּלנוּג מַבְּיבּלנוּג מַבְיבּלנוּג מַבְּילנוּג מַבְּיבּלנוּג מַבְּיבּבּלוּג מִיבְּיב
- as Benjamin. They made their way down to Egypt, where they presented themselves to they took with them double the money, as well Dictionary under 'ish; Agent. took that gift, and delegated as their father's agents. See the depicted situation"—i.e., the sons who have been "participants whose involvement defines the
- ".noon at me at noon." slaughter and prepare an animal, for those men See the Dictionary under 'ish. into the house; men More precisely, "the [salient] participants." to his house steward, "Take those men*those
- our pack animals." pretext to attack us and seize us as slaves, with first time that we have been brought inside, as a "because of the money replaced in our bags the into Joseph's house. "It must be," they thought,
- spoke to him at the entrance of the house.

- אַנכּגְ אַמגוֹבְנִינִ כִּגְּנִגְ עִּיְבַלַתְּנִינִ ng yaran men yon men yon men yon men yon men
- נְּאַמֶּר אַבְּנְיָם יִשִּׂרָאַב אָבִינִיָם אִם-כָּן | אַפּֿנאַ נָאת מְשׁוּ קְתֹוּ מִזִּמְרָת הַאָּבֶלְ בִּכְלַיּלֶם וְהִוֹרֶיִהוּ
- וְכֶּמֶלְ מִמְּוֹנְע לְעוֹוּ בְיֵנְרְכֶם וְאֵמִ-חַכֶּמֶלִ
- וֹאַלְ תִּנִּגְּ גִעָּוֹ לְכֵּם נַעִּמִּגְם לְפֹּנָגְ עַאִּגְתַ וֹתִלָּע
- וַיִּקְחָוּ הַאֲנָשִׁיםׁ אֶת־הַמִּנְחָה הַזֹּאת וּמִשְׁנָה־כֶּסֶף אone precisely, So the agents*agents More precisely, לקחוי בגיקם ואח־בגימן ויקמי וגידוי מעלים ויעמקה לבקני יוסף:
- וַבְּגֹא גוַסָּוֹד אֹנוֹם אַנוּ-בּוֹנִמּגן וֹגְאמֹרְ לְאַׁמֹּרְ מֹלִ-בּיגִין נוֹבָא אַנוּ-נוֹאַנֹמִּים ישפאן אישה אוייה Benjamin with them, he said האקי היארקי האָליי העלה לבלי הקבו לבלי הקבו לבלי הקבי האבי ארלי האָנְשֶׁים בְּצָּהֶרִים:
- אָמי אָמָר אַכָּין אַשְּאָדָ אַרָר אַבָּין אַשְּאָדָ אַרָר אַבָּין אַבָּין אַבָּין אַר אַבָּין אַר אַבָּין אַר דויאָש אָד אַב יוּקעי מאָנין אַבָּין אַבּין אַבּין אַר אַבּין אַר אַבּין אַבּין אַבּין אַר אַבין אַר אַבין אָר אַבי דיייש אייר אַבין אַר אַבין אָר אַבין אָר אַבין אָר
- נֹגְּילְאַנִּ עַלְאַנְתַּיִּם כַּיִּ עַוִּבְּאַנֵ בַּיִּת יִנְסַבְּ נַגָּאַטְבָוּ מַלְ-דִּבְּרָ עַכְּּמָלְ עַתַּּלְ בֹאַמִעִּינִעְיָנִינְ בַּעִּעִלְּעַ אֲנְעִינִּי מִוּבָאָנִם לְעַעִינִּלְ אָרָרָנילְיָהְרָנְלָּלְהָרָנְאָ But the men were frightened at being brought should at being brought shown were
- אלירקאיש אַשֶּׁר על־בֶּית יוֹסֶף Joseph's house steward and to Joseph's house steward and

- בינתם: זהמליץ בינתם: 23 They did not know that Joseph understood, for there was an interpreter between him and them.
- ויסב מעליהם ויבד וישב אלהם
- ביַר אָלֵהֶם וַיִּקְח מְאָתִם אֶת־שֹׁמְעוֹן וַיֶּאֱסֶר אֹתְוֹ לְעִינֵיהֶם: 24 He turned away from them and wept. But he came back to them and spoke to them; and he took Simeon from among them and had him bound before their eyes.
- 25 Then Joseph gave orders to fill their bags with וַיִצוֹ יוֹסַף וַיִּמַלִּאוּ אַת־כַּלֵיהֵם בַּר וּלִהְשִיב
 - grain, return each one's money to his sack, and give them provisions for the journey; and this was done for them.

 - 26 So they loaded their asses with the rations and departed from there.
 - וַיִּפַתַּח הַאַחִד אַת־שַקוֹ לַתַת מספוא
 - 27 As one of them was opening his sack to give feed to his ass at the night encampment, he saw his money right there at the mouth of his bag.
- ויאמר אל־אחיו הושב כספי וגם הנה באמתחתי ויצא
- 28 And he said to his brothers, "My money has been לבַּם וַיַחַרְדּוֹ אִישׁ אַל־אַחִיוֹ לָאמֹר מַה־זָאת עשה אַלהים לְנוּ: returned! It is here in my bag!" Their hearts sank; and, trembling, they turned to one another, saying, "What is this that God has done to us?"
 - וַיָבַאוּ אַל־יִעַקב
 - 29 When they came to their father Jacob in the land of Canaan, they told him all that had befallen them, saying,
- 30 הַאִּישׁ אַדֹנַי הָאָרֶץ אִתְנוּ קשׁוֹת וַיִּתָן אֹתְנוּ כְמְרַגִּלִים אֶת־הָאָרֶץ:
 - "The man*The man More precisely, "the participant [whose involvement defines the depicted situation]." See the Dictionary under 'ish. who is lord of the land spoke harshly to us and accused us of spying on the land.

 - :וְנָאמֶר אַלִּיו כַנִים אֲנָחְנוּ לְא הַיִּינוּ מְרְגִּלִים: 31 We said to him, 'We are being honest; we have never been spies!
 - 23 בני אבינוּ הַאָרֶץ הָנְען: אַר־אָבִינוּ הַאָרֶץ בְּנֶען: 31 There were twelve of us brothers, sons by the שנים־עשר אַנחנו אחים
 - same father; but one is no more, and the voungest is now with our father in the land of Canaan?
- וַיָּאמֶר אַלֵינוּ הָאִישׁ אֲדֹנָי הָאְרֶץ בְּוָאת אַלַע כִּי כַנִים
- אָלי (אַת־רַעָבוֹן בְּתַיכֶם קְחָוּ (לְכוֹ: 33 But the man—who is lord of the land—said to us, 'By this I shall know that you are being honest: leave one of your brothers with me, and take something for your starving households and be
- אָתָן לָכָם (אַת־הַאָרֵץ תַסְחַרוּ: 34 And bring your youngest brother to me, that I וְּהַבִּיאוֹ אֶת־אָחִיכֶם הַקִּטוֹן אֵלֵי וְאֲדְעָה כֵּי לָא מְרַגִּלִים
 - may know that you are not spies, that you are being honest. I will then restore your brother to you, and you shall be free to move about in the land."

- וַיָּהִי הָם מַרִיקִים שַקִיהֵם וַהְנַה־אַיש צַרוֹר־כַּספוֹ
- ארציהם ויראו: 35 As they were emptying their sacks, there, in each one's sack, was his money-bag! When they and their father saw their money-bags, they were dismayed.
- יוֹסֶף אִינְנוּ וְאַת־בְּנִיְמַן תְּלְחוּ עַלִי הִיִּוּ כַלְנָה: 36 Their father Jacob said to them, "It is always me ויאמר אלהם יעקב אביהם אתי שכלתם
 - that you bereave: Joseph is no more and Simeon is no more, and now you would take away Benjamin. These things always happen to me!"

two sons if I do not bring him back to you. Put him in my care, and I will return him to you."

- אַביאָנוּ אַלִיךָ תְנָה אַתוֹ עַל־יָדִי וַאָנִי אֲשֹיבְנּוּ אַלְיךָ: אַרָי וַאָנִי אֲשֹיבְנּוּ אַלִיךָ: אַרָי וַאָנִי אָשִׂיבְנּוּ אַלִיךָ: אַרָי וַאָנִי אָשִׂיבְנּוּ אַלִיךָ וַיָּאמֵר רָאוּבֶן אֱל־אָבֵיו לֵאמֹר אֵת־שׁנֵי בַנִי תְּמִית
- 38 אָסוֹן בַּדֶּרֶךְ אֲשֶׂר תַלְכוּ־בָה וְהוֹרַדְתָם אֶת־שֵׁיבַתִי בִּיגִוֹן שִׂאְוֹלָה: לאיירד בני עמכם כי־אָחיו מֵת וְהָוּא לְבַדִּוֹ נִשְׂאָר וּקֹרָאָהוּ
- But he said, "My son must not go down with you, for his brother is dead and he alone is left. If he meets with disaster on the journey you are taking, you will send my white head down to Sheol in grief."

43

- :יְהַרְעָב כָּבֶּד בָּאָרֶץ But the famine in the land was severe.
- 2 ממצרים ויאמר אַלִיהַם אַביהם שבו שברו־לנו מעט־אכל: ויהי כאשר כלו לאכל את־השבר אשר הביאו
- And when they had eaten up the rations which they had brought from Egypt, their father said to them, "Go again and procure some food for us."
- הַעָד הַעַד בַּנוּ הַאִישׁ לַאמר לַא־תראוּ פַנִּי בַּלְתִי אַחִיכָם אַתכם: וַיִאמֵר אַלִיו יִהוּדָה לֵאמַר
- But Judah said to him, "The man*See note at 42.30. warned us, 'Do not let me see your faces*Do not let me see your faces Lit. "Do not see my face." unless your brother is with you.'
- 4 אם־ישר משלח את־אחינו אתנו נרדה ונשברה לך אכל:
- If you will let our brother go with us, we will go down and procure food for you;
- 5 נַרַד כִּי־הַאִّישׁ אָמַר אַלֵּינוֹ לְא־תִרְאוּ פַנִּי בַּלְתִי אַחִיכֶם אָתְכֶם: ואם־אִינַךַ מִשַּׁלַחַ לְא
 - but if you will not let him go, we will not go down, for that man said to us, 'Do not let me see your faces*Do not let me see your faces See note at v. 3. unless your brother is with you."
- :ולאמר ישראל למה הרעתם לי להגיד לאיש העוד לכם אח
- And Israel said, "Why did you serve me so ill as to tell the man that you had another brother?"
- עליפי הַדַּבַרִים הָאַלָּה הַיַּדִוֹע נַדַע כִּי יֹאמַר הוֹרִידוּ אֵת־אַחִיכִם: לָנוּ וּלִמְוֹלַדְתַנוּ לֵאמֹר הַעוֹד אֲבִיכֶם חַיֹּ הַיָּשׁ לְכֶם אַח וַנַּגַּד־לוֹ וַיאמַלוּ שַאָול שַאַל־הַאַיש
- They replied, "But the man kept asking about us and our family, saying, 'Is your father still living? Have you another brother?' And we answered him accordingly. How were we to know that he would say, 'Bring your brother here'?"
- ונקומה ונלכה ונחיה ולא נמות גם־אנחנו גם־אתה גם־טפנו: וַיאמר יִהוּדָה אַל־יִשׂרָאַל אַבַיו שׁלַחַה הַנַּער אַתִי
- Then Judah said to his father Israel, "Send the boy in my care, and let us be on our way, that we may live and not die-you and we and our children.